

ONRUST BIJ KINDEREN, EEN WAKE UP CALL VOOR VOLWASSENEN

Wat je denkt, is niet wat er is. Wat je ziet, is niet wat er is.

Onrust bij kinderen kaderen in een artikel over de lente en lentekriebels is een uitdagende vergelijking. De opkomende lente is geweldig. De natuur wriemelt langs alle kanten. Plantjes wurmen zich door de aarde. Lammetjes banen zich een weg naar buiten en dartelen rond in het sappige jonge gras. Trekvogels komen terug van het zuiden. Nieuwe blaadjes duwen de knoppen van de bomen open. Je ziet de plantjes dag per dag groeien. Mensen ruimen hun huis en tuin op en gooien rommel weg die ze niet meer nodig hebben. Het is alsof het leven zich vernieuwt. Het nodigt je uit om naar buiten te komen, het zonlicht te omarmen zodat vitaminen D kunnen aangemaakt worden die de gelukshormonen stimuleren.

Alles beweegt. Heel de natuur wil erbij zijn. Alles zingt nieuw leven.

Kun je onrustig gedrag bij kinderen vergelijken met de positieve ontluikende resultaten van lentekriebels?

Ik laat even alle definities die we hanteren om onrustig gedrag te beschrijven terzijde. Niet stil kunnen zitten, overmatig bewegen, emotioneel zijn, te hard roepen kunnen zeker hinderlijk zijn. Is het mogelijk om deze symptomen ook van een andere kant te bekijken? Wat als het gedrag slechts een onhandige uiting is van een zaadje dat wil ontluiken, maar moeilijk de harde weg door de aardkorst vindt. Wat als het op zoek is

naar de ondersteunende zonnestralen in de vorm van hulp van een volwassene? Het zaadje omvat sowieso het potentieel van het kind dat zich een weg baant door het leven om uit te groeien tot een kleur-rijk persoon.

Als we onrustig gedrag zien of meemaken, hebben we de neiging om naar de reden te zoeken. We geven de reden een naam en omringen het met een boel interpretaties gebaseerd op wat we zien en wat we denken. Eigenaardig genoeg gaan we ervan uit dat het probleem zich zal oplossen wat het meestal niet doet, waar we dan weer verbaasd over zijn.

“Kinderen en leerlingen zijn blinkende spiegels die via hun uitspraken en gedrag terugkaatsen wat verstoord is in het gezin of in de school.”

Nochtans zien onze ogen alleen maar kleuren en vormen, maar ze zien niet wat er werkelijk is. We zien slechts de oppervlakte, maar de werkelijke drijfveren van het gedrag zien we niet. We zien niet hoe het gedrag met de onderliggende niet zichtbare en dus niet voor de hand liggende patronen van de leerling te maken heeft met hemzelf of met die persoon of situatie die hij spiegelt.

Kinderen en leerlingen zijn blinkende spiegels die via hun uitspraken en gedrag terugkaatsen wat verstoord is in het gezin of in de school. Om je ogen te ondersteunen in wat ze zien, staat je hoofd onmiddellijk paraat om het waargenomen gedrag te verbinden met oordelen die als een vaststaand feit worden aangenomen en een eigen leven gaan leiden. Alle daaropvolgende conclusies worden verder opgebouwd vanuit dit éne oordeel. Toch genereert de verklaarbare reden geen

adequate oplossing. Wat je ziet en wat je denkt helpt een kind niet vooruit. Je zou dus kunnen zeggen: ‘Wat je ziet, is niet wat er is. Wat je denkt, is niet wat er is.’

Maar wat is er dan wel?

Laat me het duidelijk maken aan de hand van een recente situatie die zich onlangs in mijn praktijk afspeelde.

De mama van Wiebe had contact met me opgenomen omdat er problemen waren op school. Wiebe is negen jaar en gaat naar het vierde leerjaar. De juffrouw had aan de ouders gevraagd om verdere stappen te ondernemen want ze wist niet meer hoe ze hem moest aanpakken. Wiebe zag er uit als een tengere en ernstige jongen, maar keek me toch met open ogen aan en gaf me een stevigere handdruk dan ik van hem verwacht zou hebben. Zijn mama vergezelde hem. Ik laat de kinderen graag zelf vertellen waarom ze denken dat ze naar mij komen. Wiebe vertelde me dat er problemen waren op school. Hij kon ze niet omschrijven. Toen ik hem vroeg of hij graag ging, gebaarde hij dat hij het niet wist. Rekenen, taal en lichamelijke opvoeding deed hij allemaal graag. Vorig jaar werd hij gepest, maar dat was nu voorbij en hij had voldoende vriendjes.

Op het eerste zicht leek er niet direct een probleem. Hij vertelde rustig en keek af en toe naar zijn mama.

‘Wiebe, thuis vertel je iets anders dan hier. Hoe komt dat?’ vroeg zijn mama verwonderd. Hij keek haar aan alsof hij toestemming moest vragen.

‘Zeg jij het maar, mama.’

‘Thuis zegt hij altijd dat hij niet graag naar school gaat omdat hij zijn mama dan te lang moet missen. Hij begint te wenen, wil me niet laten gaan en de juf weet niet hoe ze hem moet troosten. Het is elke dag zo. We begrijpen niet wat er aan de hand is. Het is vorig schooljaar begonnen, maar toen werd

hij gepest. Nu niet meer, maar hij blijft wenen.'

Haar zoon schrok zichtbaar en hoorbaar bij deze onthulling. Hij blokkeerde met een lichte kreet zijn ademhaling en kreeg tranen in de ogen. Zijn moeder had iets belangrijk aangeraakt. Wat wist ik nog niet. Ik had wel een vermoeden in welke richting het zou gaan. Het was in ieder geval niet iets dat je zomaar opvist. Eén ding was zeker. De jongen was hard voor zijn mama aan het werken, en niet voor school.

Vanaf dat ogenblik hield hij alles goed in het oog.

Ik vroeg haar hoeveel kinderen ze had. Twee. Hij was de jongste.

'Maar ik heb ook drie miskramen gehad,' fluisterde ze terwijl ze haar hand voor haar mond sloeg. Wiebe begon zeurderig te wenen. Hij zat bleek en stokstijf in zijn stoel. We waren op het goede pad. Ik nam mijn verzameling pluchen beesten en vroeg haar om er vijf uit te kiezen. Eentje voor haar oudste dochter, drie voor de drie miskramen en eentje voor Wiebe. Ik vroeg haar haar vijf kinderen voor haar op de grond te leggen. De twee levenden mocht ze recht zetten, de anderen kon ze neerleggen.

We moesten nu onze stem verheffen omdat Wiebe zo luid weende. Hij had zweetpareltjes op zijn voorhoofd. Het had zichtbaar effect op zijn moeder. Ik wist dat het zou goedkomen.

Zijn moeder, die vertrouwd is met mijn opstellingenwerk, zag wat dit betekende. Zij had haar drie miskramen emotioneel nog niet verwerkt ook al dacht ze van wel. Ze had tranen in de ogen. 'Ik besepte het niet,' murmelde ze. 'Ik besepte het niet. Nu zie ik het.'

Ze nam haar drie miskramen op en drukte hen stevig tegen haar hart. Wiebe was bijna in paniek. Hij luisterde niet naar mijn geruststellende woorden.

Dat was wat hij elke morgen voelde als hij naar school ging. Paniek dat zijn mama bij de dode kindjes was, paniek dat hij haar ook zou verliezen. Er is geen ouder of juf die aan zo'n situatie denkt of een kind tot rust kan brengen.

Hij reikte met zijn armen naar zijn mama en ik nodigde hem uit om zich door haar te laten omarmen, de knuffeldiertjes tussen hen in.

'Lieve Wiebe. Ik heb vijf kinderen. Drie ervan zijn gestorven. Ik hield zoveel van hen. Ik was nog met mijn aandacht bij hen. Dat heb je

"We zien nog geen fractie van de kennis die in ons grote onbewuste veld aanwezig is. Het speelveld van informatie is oneindig. De oplossingen die er uit verder komen, reiken voorbij onze verbeelding."

gevoeld. Wat heb jij veel voor mij gedaan. Dank je wel. Nu neem ik afscheid van de drie. Ze hebben voor altijd een plaatsje in mijn hart. Vanaf nu ga ik er zijn voor mijn levende kinderen, voor je zus en voor jou. Vanaf nu zie ik jou. Je hoeft niet meer voor me te zorgen. Dat mag echt stoppen. Vanaf nu mag jij kind zijn, spelen en ravotten, vriendjes maken en je amuseren op school.' In eerste instantie snikte Wiebe nog in stevig tempo door, maar geleidelijk werd hij rustiger door de troostende woorden van zijn mama en door haar liefdevolle omarming. Zijn onrust was een signaal geweest. Het had heel wat inspanning van hem gevraagd voor zijn liefste mama uit haar slaap ontwaakte en voluit in haar leven kon staan.

Een maand later is de rust doorgedrongen. Zowel op school als thuis. Het wenen is opgehouden. Hij voelt zich op zijn gemak en straalt het uit. Zijn mama kan nu boodschappen gaan doen zonder dat hij in paniek is. De zorg voor zijn mama is weggefallen. Hij houdt zich nu met jongenszaken bezig en speelt meer. Hij had zich door een dikke laag heen gewurmd en genoot nu van de zonnestralen van zijn jonge leven.

En mama? Zij had jaren krampen in haar buik gehad en kon niet bij haar buikgevoel komen. De krampen waren verdwenen. Ze kan nu diep in haar buik ademen. Ze voelt zich vrijer in haar woorden.

'Wat mij betreft, mag je ons verhaal met iedereen delen!' roept ze uitbundig aan de

telefoon na het vertellen van de resultaten. 'Deel maar! Het is veel te mooi om voor ons alleen te houden.'

Wat je denkt, is niet wat er is. Wat je ziet, is niet wat er is.

We zien nog geen fractie van de kennis die in ons grote onbewuste veld aanwezig is. Het speelveld van informatie is oneindig. De oplossingen die er uit verder komen, reiken voorbij onze verbeelding. Als volwassenen via hun kinderen naar de

"Als volwassenen via hun kinderen naar de oorsprong van onrustig gedrag durven kijken en zelf de verantwoordelijkheid durven nemen voor hun eigen aandeel, maken ze niet alleen zichzelf vrij, maar ook hun kinderen."

oorsprong van onrustig gedrag durven kijken en zelf de verantwoordelijkheid durven nemen voor hun eigen aandeel, maken ze niet alleen zichzelf vrij, maar ook hun kinderen. Vrije kinderen worden vrije volwassenen en creëren een vrije wereld waar ruimte is voor verbondenheid, groei, leergierigheid, spel en plezier. Het is alsof het leven zich vernieuwt. Alles beweegt. Alle mensen willen erbij zijn. Iedereen zingt nieuw leven.

De lente kan beginnen! ■

Hilde van Bulck
Expert in The New Teaching,
auteur, spreker en systemisch
opsteller voor
schoolproblematieken
<http://www.the-new-teaching.com>

